Crna Gora
Ministarstvo ekonomskog razvoja
Direktorat za industrijski regionalni razvoj

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 310
www.gov.me/mek

PROGRAM ZA RAZVOJ I PROMOCIJU ZANATSTVA ZA 2022.GODINU

Podgorica, februar 2022.godine

1. UVOD

U cilju obezbjeđenja preduslova za razvoj i jačanje konkurentnosti zanata i povećanja broja registrovanih zanatlija, u saradnji Ministarstva ekonomskog razvoja (Ministarstvo) i JU Zanatska komora (Komora) kreiran je Akcioni plan za unapređenje stanja u oblasti zanatstva. Pored unapređenja zakonodavnog okvira za obavljanje zanatske djelatnosti, aktivnosti u cilju jačanja uloge i ovlašćenja Komore, jačanja ljudskih resursa-sticanje kvalifikacija i unapređenje vještina, Akcionim planom se posebno akcentuje unapređenje dostupne finansijske podrške za razvoj zanatstva, na čijoj je osnovi kreiran i Program za razvoj i promociju zanatstva (Program).

Program ima za cilj da doprinese jačanju konkurentnosti crnogorskih zanata kroz pružanje finansijske podrške preduzetnicima i privrednim društvima (u daljem tekstu zanatlije), u smislu podsticanja i omogućavanja nabavke opreme i alata namijenjenih za obavljanje zanatske djelatnosti, kao i da doprinese promociji zanatlija kroz pružanje finansijske podrške za organizaciju i učestvovanje na domaćim/međunarodnim sajmovima i manifestacijama.

2. OPIS STANJA

U cilju oživljavanja i snažnije afirmacije zanatske djelatnosti prepoznata je potreba za dalje unapređenje institucionalnog i finansijskog okvira za razvoj ovog segmenta privrede. Obezbjeđenjem uslova za adekvatno funkcionisanje Komore, kao krovne institucije za zaštitu i unapređenje zanata i zastupanje zajedničkih interesa zanatlija, kreiran je neophodan osnov za realizaciju daljih aktivnosti na izmjeni zakonskog okvira i njegovog usklađivanja sa relevantnim EU propisima, kao i programskih aktivnosti finansijske podrške.

Unapređenje finansijske podrške za zanatlije predstavlja važan segment aktivnosti Ministarstva, uz neophodan participativan odnos i aktivnu ulogu Komore. U tom smislu, od strane Ministarstva se u prethodnom periodu sprovodila realizacija programskih aktivnosti za razvoj zanatstva kroz pružanje finansijske podrške zanatlijama, kroz omogućavanje nabavke opreme za obavljanje zanatske djelatnosti. Ipak, ista nije dala zadovoljavajuće efekte tokom implementacije, prvenstveno usljed lošeg odziva potencijalnih korisnika, što nameće potrebu dodatnog angažovanja od strane Komore na intenzivnijem animiranju članstva za apliciranje, ali i dodatno proširenje i diversifikaciju programske podrške od strane Ministarstva.

Na liniji navedenog, predmetna programska aktivnost predstavlja nastavak aktivnosti utvrđenih Akcionim planom za sprovođenje prioritetnih aktivnosti na planu unapređenja stanja u oblasti zanatstva, u okviru prioriteta Unapređenje dostupne finansijske podrške za razvoj zanatstva.

3. OPERATIVNI CILJEVI

Ključni cilj Programa je podsticanje razvoja crnogorskih zanata kroz pružanje finansijske podrške za nabavku opreme i alata namijenjenih za obavljanje zanatske djelatnosti kao i organizacije i učestvovanja na domaćim i međunarodnim sajmovima i manifestacijama.

Operativni ciljevi Programa se odnose na:

- povećanje broja zanatlija,
- povećanje konkurentnosti postojećih zanatlija,
- promocija crnogorskih zanatskih proizvoda u zemlji i šire.

Realizacija Programa će doprinijeti većem broju registrovanih zanatlija u Komori, u skladu sa čim je i utvrđen indikator učinka:

Indikator učinka iz SPRV	Polazna vrijednost – 2021.g	Prelazna vrijednost – 2022.g	Prelazna vrijednost – 2023.g	Ciljna vrijednost - 2024.g
Broj registrovanih zanatlija u JU Zanatska komora	23- izvor JU Zanatska komora CG	+20%	+50%	100%

4. AKTIVNOSTI ZA REALIZACIJU OPERATIVNIH CILJEVA

4.1. Predmet Programa

Program se sastoji od dvije komponente u okviru kojih se dodjeljuje finansijska podrška za sljedeće aktivnosti:

I. Nabavka opreme

Nabavka nove i/ili polovne opreme (ne starije od pet godina) i specijalizovanih alata, koji su u funkciji kreiranja i promocije proizvoda i/ili usluge za obavljanje zanatske djelatnosti.

II. Promocija zanata

Organizacija i učestvovanje na domaćim i međunarodnim sajmovima i manifestacijama, kao i dizajn i izrada promotivnog materijala.

Ukupan budžet za realizaciju Programa iznosi 200.000 €.

Program podrazumijeva finansijsku podršku[1] koja je bazirana na principu refundacije, i to na način da zanatlija finansira 100% svih troškova do završetka aktivnosti za koju konkuriše, nakon čega mu se po podnošenju dokumentacije koja dokazuje utrošak sredstava za realizaciju aktivnosti, od strane Ministarstva odobrava povraćaj dijela troškova.

Odobrena podrška može pokrivati do 75% opravdanih troškova u okviru prve komponente i do 50% u okviru druge komponente Programa, uz povećanje procenta podrške za dodatnih 10%, shodno stepenu razvijenosti JLS.

Iznos bespovratnih sredstava za nabavku opreme u okviru **prve komponente** je **do 75% opravdanih troškova, odnosno do 10.000,00 € bez PDV po aplikantu**, za aktivnosti koje se odnose na vrijednost opreme.

U okviru **druge komponente** iznos bespovratnih sredstava je **do 50% opravdanih troškova, odnosno do 6.000,00 € bez PDV po aplikantu,** za učešće na međunarodnom sajmu, a iznos **do 4.000,00 € bez PDV** se može dodijeliti za učešće na domaćem sajmu.

[1] Mjere sadržane u Programu se dodjeljuju kao pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) (32013R1407, SL L 352, 24.12.2013, str. 1-8), sadržane u Pravilniku o listi pravila državne pomoći ("Sl.list Crne Gore" br. 35/14, 02/15, 38/15, 020/16, 033/20, 038/20, 053/20, 098/20, 130/20, 044/21, 107/21 i 131/21) pri čemu se podrazumijeva da iznos de minimis državne pomoći koji se dodjeljuje pojedinačnom korisniku ne smije preći 200.000, 00€ u trogodišnjem fiskalnom periodu.

Za zanatlije koje posluju u jedinicama lokalnih samouprava (JLS) sa indeksom razvijenosti do 100%[1] primijeniće se podrška koja uvažava regionalni aspekt i razvrstavanje JLS prema stepenu razvijenosti[2] na način što će se **uvećati procenat bespovratnih sredstava za dodatnih 10% za zanatlije** koje posluju u sljedećim opštinama: Petnjica, Andrijevica, Gusinje, Plav, Rožaje, Tuzi, Berane, Bijelo Polje, Šavnik, Mojkovac, Kolašin, Pljevlja, Plužine, Ulcinj, Žabljak, Cetinje, Nikšić, Danilovgrad).

Za zanatlije koje posluju u JLS sa indeksom razvijenosti iznad 100%, nema uvećanja procenta podrške bespovratnih sredstava.

Maksimalni iznos odobrene podrške po aplikantu iznosi 12.000 €.

Tabela aktivnosti i troškova za koje mogu biti odobrena sredstva

	Aktivnosti za koje se može odobriti pomoć	Opravdani troškovi	Prateća dokazna dokumentacija
1.	Nabavka opreme/mašina/alata namijenjenih za obavljanje zanatske djelatnosti[2]	- Troškovi opreme/mašine/alati	- Fotografije mašine/opreme/alata za kreiranje i promociju proizvoda/vršenje usluge
2.	Učešće na domaćim/ međunarodnim sajmovima a) organizacija individualnog štanda/organizacija zajedničkog štanda[3] b) Izrada promotivnih materijala: -brošure, -katalozi, -izrada promotivnog video i DVD materijala/ prezentacije	- Troškovi zakupa prostora, dizajn i izrada štanda, uključujući troškove pratećih usluga - Troškovi puta, smještaja vezani za učešće zanatlija (do 2 lica) na planiranom sajmu - Troškovi dizajna, fotografije, prevoda, ilustracije, troškovi štampe, troškovi video i DVD produkcije/ prezentacije	- Potvrda od organizatora sajma o zakupu prostora (faktura) - Fotokopija ili fotografije dizajna štanda (faktura za dizajn i izradu štanda) - Ponuda/profaktura za putne troškove (karta, smještaj) izdata od strane organizatora putovanja-agencije/predstavništva avio kompanije, hotela - Primjerak promotivnog materijala (sa prevodom u slučaju da je pripremljen za strana tržišta) - Primjerak materijala na DVD

U okviru Javnog poziva za dodjelu finansijske podrške (nabavka opreme/promocija zanata), podnosilac prijave može da podnese jednu prijavu za jednu komponentu programa.

Sredstva se NE mogu koristiti za:

[1] Indeks razvijenosti u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju stepena razvijenosti jedinice lokalne samopurave (Sl.list CG 077/19, 113/20);
[2] Zakon o regionalnom razvoju (Sl.list Cg 20/11 i 20/15 i 47/19)
[2] Oprema koja je predmet subvencije mora biti namijenjena za profesionalnu upotrebu odnosno mora biti u skladu sa djelatnošću zanatlije. Oprema ne može biti nabavljena od fizičkog lica, kao ni od trećeg lica koje čini povezano lice sa kupcem, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.
[3] Pruža se mogućnost organizacije individualnih, kao i zajedničkih štandova zanatlija iz iste djelatnosti. U slučaju organizacije zajedničkog nastupa potrebno je identifikovati nosioca aktivnosti ispred svih zanatlija, koji podnosi potrebnu dokumentaciju za učešće u Programu, kao i definisati međusobna prava i obaveze.

- Troškove koji se direktno odnose na proizvodnju i distribuciju proizvoda (troškovi izrade proizvoda, transportni troškovi, troškovi kapitalnih investicija, troškovi administracije i obaveze prema trećim licima, amortizacije, plaćanje kamata i sl. bankarskih troškova, komisiona plaćanja, slični troškovi koji se odnose na sprovođenje ugovora, plaćanje provizija i sl.),
- Nabavku putničkih, teretnih i komercijalnih vozila,
- Troškove nabavke ugradne opreme (klima uređaji, ventilatori, alarmni sistemi i sl.),
- Iste aktivnosti koje su već podržane od strane drugih institucija,
- Sponzorstva za učešće na radnim seminarima, konferencijama, kongresima,
- Posjete kupcima na stranim tržištima,
- Posjete sajmovima bez izlaganja.

NAPOMENA: Troškovi nabavke opreme (carinski i administrativni troškovi, špedicija, skladištenje i manipulacija, montaža i instaliranje opreme, obuke i sl.) padaju na teret samog zanatlije i neće biti predmet refundacije od strane Ministarstva.

4.2. Uslovi za učešće

Pravo učešća u Programu imaju zanatlije upisane u Registar zanatlija kod JU Zanatska komora, čija je pretežna djelatnost obavljanje jednostavnog ili složenog zanata, u skladu sa Odlukom o utvrđivanju zanata, djelatnosti sličnih zanatu i liste jednostavnih i složenih zanata ("Sl. list Crne Gore", br. 63/10) i registrovani u Centralnom registru privrednih subjekata u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni list Crne Gore", br. 065/20, 146/21), Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 16/14.) i Zakonom o računovodstvu („Sl. list RCG“, br. 52/16, 145/21) i koja:

- Posluju 100% u privatnom vlasništvu i imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;
- Imaju predate zvanične finansijske izvještaje za 2021. godinu, u zakonski predviđenom roku ili im je Rješenjem Uprave prihoda i carina odobren produžetak roka za predaju finansijskih izvještaja;
- Za aplikante koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje, potrebno je da je preduzetnik, koji plaća poreze i doprinose po stvarnom dohotku ili u paušalnom iznosu, podnio GPPFL obrazac za 2021. godinu, odnosno ZPO obrazac za 2022. godinu;
- Redovno izvršavaju obaveze plaćanja poreza i doprinosa na lična primanja, poreza na dobit pravnih lica i poreza na dodatu vrijednost, odnosno redovno izmiruju reprogramirane poreske obaveze, shodno Zakonu o reprogramu poreskih potraživanja (“Sl. list CG”, broj 83/16), Uredbi o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja (“Sl. list CG”, broj 57/18) i Uredbi o uslovima za odlaganje naplate dospjelih poreskih i neporeskih potraživanja (“Sl. list CG”, broj 27/2020, 50/2020, 015/2021)[4];
- Za iste aktivnosti nisu koristili sredstva finansijske pomoći iz državnog i/ili lokalnog budžeta ili međunarodnih institucija/programa i drugih donatora u posljednje 3 godine;
- Nisu u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći i nijesu u postupku stečaja ili likvidacije;
- Čiji osnivač i / ili odgovorno lice u pravnom licu se ne nalazi u kaznenoj evidenciji za prekršaje iz oblasti privrednog kriminala;
- Nisu u finansijskim poteškoćama[5] (u smislu Uredbe o opšem zajedničkom izuzeću) u skladu sa pravilima o dodjeli državne pomoći).

[4] Poreski obveznici koji imaju rješenja o preusmjeru sredstava na jedinstveni račun, a ista još uvijek nisu realizovana na analitičkoj evidenciji obveznika, smatraju se redovnim poreskim obveznicima.

[5] 1. U slučaju DOO ako je više od polovine njegovog upisanog osnovnog kapitala izgubljeno zbog akumuliranih gubitaka. To se događa kada se odbijanjem akumuliranih gubitaka od rezervi (i svih drugih elemenata koji se generalno smatraju dijelom sopstvenih sredstava društva) dobije negativan kumulativni iznos koji prelazi polovinu upisanog osnovnog kapitala.
2. U slučaju društva u kojem barem neki članovi imaju neograničenu odgovornost za dug društva: ako je više od polovine njegovog kapitala prikazanog u finansijskim izvještajima društva izgubljeno zbog akumuliranih gubitaka.

Programom nisu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: primarna poljoprivredna proizvodnja; proizvodnja čelika, sintetičkih vlakana i vađenje uglja; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; trgovina; građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića; djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija, kao i uslužnih djelatnosti agencija za marketing i odnosa s javnošću; saobraćaj; prodajni auto saloni; proizvodnja i promet bilo kojih proizvoda ili aktivnosti koje se smatraju nezakonite ili štetne po okolinu i opasne za ljudsko zdravlje; igre na sreću; proizvodnja duvanskih proizvoda; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); nemoralne i nelegalne aktivnosti.

4.3. Potrebna dokumentacija

Opšta dokumentacija koja se dostavlja prilikom podnošenja prijave:

- Prijavni formular i prateći obrasci

Dokumentacija kojom se dokazuje da je zanatlija realizovao aktivnost nabavke opreme i/ili učešća na međunarodnom/domaćem sajmu i/ili izrade promotivnog materijala, dostavlja Ministarstvu i to:

- Original ili ovjerena fotokopija računa/fakture/ugovora od dobavljača opreme(carinske deklaracije i sl.)
- Ponuda/faktura pružaoca usluge za realizaciju aktivnost/usluga sa detaljnim opisom i troškovima(potpisana i ovjerena),
- Dokazna dokumentacija o realizovanoj aktivnosti/nabavci opreme (fotografije opreme/mašine/alata u funkciji obavljanja djelatnosti/vršenja usluge, potvrda od sajma o zakupu prostora, fotokopija ili fotografije dizajna štanda, primjerak promotivnog materijala i sl.),
- Dokazi o izvršenom plaćanju (Swift, izvodi o plaćanju sa bankarskog računa preduzetnika/privrednog društva, ovjereni od banke, itd.),
- Kopija kartona deponovanih potpisa,
- Potvrda da je navedeni žiro račun (iz KPD) aktivan, izdata od strane poslovne banke.

Napomena:

- Dostavljene ponude/fakture moraju biti ovjerene i potpisane od strane dobavljača/ponuđača, koja sadrži jasno definisanu vrstu opreme, cijenu izraženu u EUR sa iskazanim PDV-om, godinu proizvodnje, rok realizacije,
- Ponude/profakture/fakture izdate na ino jeziku, moraju biti prevedene na crnogorski jezik i ovjerene od strane aplikanta,
- Prihvatljive su samo ponude/profakture/fakture koje su izdate nakon objave Javnog poziva,
- Ponude, predračuni, nalozi za plaćanje kompenzacija i slično ne predstavljaju prihvatljiv dokaz o trošenju sredstava,
- Sve fakture/ugovori izdati od isporučioca opreme moraju biti plaćeni sa računa korisnika finansijske pomoći-subvencije,

---

3. Ako je privredno društvo predmet opšteg postupka zbog insolventnosti ili ispunjava kriterijume u skladu sa domaćim pravom da se protiv njega na zahtjev povjerilaca pokrene opšti postupak zbog insolventnosti.
4. U slučaju privrednog društva koje nije MSP ako je tokom posljednje dvije godine:

i. odnos knjigovodstvenog duga prema kapitalu privrednog društva bio veći od 7,5 i
ii. EBITDA koeficijent pokrića kamata privrednog društva bio niţi od 1,0

- Ponuđač usluge/dobavljač opreme ne može biti fizičko lice, već samo pravno lice i registrovani preduzetnici,
- Za nabavku polovne opreme, potrebno je dostaviti procjenu vrijednosti ovlašćenog sudskog vještaka,
- Za nabavku polovne opreme potrebno je dostaviti izjavu dobavljača o porijeklu opreme, kao i da oprema nije kupljena iz sredstava finansijske pomoći iz državnog i/ili lokalnog budžeta ili međunarodnih institucija/programa i drugih donatora. Cijena polovne opreme mora biti manja od nove opreme istih karakteristika i ne smije biti veća od tržišne vrijednosti,
- Komisija zadržava pravo da umanji iznos prijavljenih troškova za povraćaj ukoliko su troškovi neadekvatni i nisu u skladu sa opravdanim troškovima i rokovima ili pravo da prijavu odbaci.

Ministarstvo će sljedeće dokaze obezbijediti po službenoj dužnosti:

- Izvod o registraciji- Centralni registar privrednih subjekata;
- Potvrda o plaćenim porezima i doprinosima ili reprogramu obaveza, zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec predaje dokumentacije za refundaciju troškova - Uprava prihoda i carina;
- Potvrda da se osnivač i/ili odgovorno lice u pravnom licu ne nalazi u kaznenoj evidenciji za prekršaje iz oblasti iz privrednog kriminala- Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava;
- Potvrda o registraciji kod JU Zanatska komora.

5. PROCEDURA PRIJAVE, RAZMATRANJA I SPROVOĐENJA PROGRAMA

5.1. Procedura prijave

Ministarstvo će raspisati Javni poziv za učešće u Programu koji sadrži osnovne informacije, uslove za podnošenje prijave, način podnošenja prijave, rokove i ostale relevantne informacije.

Javni poziv se sprovodi kao otvoreni postupak po modelu trajnog Poziva sa rokom dostavljanja prijava do 30. novembra 2022. godine do 15.00 h.

Podnošenje prijava i prateće dokumentacije vršiće se preko online aplikacije korišćenjem digitalnog sertifikata, uz korisničko uputstvo o načinu apliciranja koje će se naći na web stranici Ministarstva ekonomskog razvoja www.gov.me/mek.

Nakon izbora programa podnosilac prijave pristupa popunjavanju elektronskih obrazaca koji čine dio obavezne opšte dokumentacije za program:

1. Prijavni formular;
2. Izjava preduzetnika/privrednog društva o prihvatanju uslova Programa;
3. Obrazac kojim se potvrđuje da nije u finansijskim poteškoćama u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću;

Nakon popunjavanja elektronskog prijavnog formulara i čekiranja saglasnosti na preostale elektronske formulare, podnosilac prijave kroz poseban obrazac potpisuje i dostavlja saglasnost na sve navedeno.

Dodatna dokumentacija se podnosi nakon realizacije aktivnosti u skladu sa procedurom koja je definisana u dijelu 4.3. Potrebna dokumentacija.

Prijave za odobrenje bespovratne podrške u svrhu realizacije programske aktivnosti podnose se Ministarstvu i to dostavljanjem popunjenog prijavnog formulara i pratećih obrazaca. Odluku o realizaciji aktivnosti zanatlija donosi samostalno, odnosno Ministarstvo nema uticaja kada će zanatlija započeti programske aktivnosti, a u skladu sa definisanim rokovima Programa.

Nakon realizacije aktivnosti predviđenih Prijavnim formularom, zanatlija dostavlja potrebnu dokumentaciju kojom se potvrđuje realizacija predmetne aktivnosti. Razmatranje, odobrenje i isplata bespovratnih sredstava će se vršiti naknadno po principu povraćaja, ukoliko zanatlija ispunjava uslove Programa- da je nabavka opreme realizovana i plaćena i dostavljeni potrebni relevantni dokazi, odnosno u slučaju druge komponente da je dostavljena potvrda od sajma o zakupu prostora, fotografije dizajna štanda, primjerak promotivnog materijala i sl. sa pratećim dokazima o izvršenom plaćanju.

Sve informacije kao i stručna pomoć mogu se dobiti u prostorijama Ministarstva, radnim danima u periodu od 10-13h, i putem e-maila: maja.jokanovic@mek.gov.me i lidija.radovic@mek.gov.me.

Napomena: Ukoliko se provjerom utvrdi da su u Prijavnom formularu dati neistiniti podaci ili da priložena dokumentacija nije validna i u skladu sa uslovima Javnog poziva, zanatliji se oduzima pravo učešća na Javnim pozivima Ministarstva za period od narednih 5 godina.

5.2. Razmatranje podnesenih prijava

U cilju sprovođenja i praćenja realizacije Programa, Ministarstvo će formirati Komisiju za realizaciju Programa koja vrši administrativnu provjeru primljenih prijava, pribavlja dodatne podatke/dokumentaciju po službenoj dužnosti od nadležnih državnih organa, obrađuje dostavljene prijave, predlaže donošenje rješenja o odobrenju/odbijanju prijava.

U dalje razmatranje uzeće se prijave koje sadrže potpunu dokumentaciju i ispunjavaju uslove Javnog poziva, dok se neblagovremeno dostavljene i nepotpune prijave neće razmatrati. Komisija zadržava pravo da provjeri tačnost navedenih podataka za koje ovlašćeno lice podnosi pisanu izjavu i omogući podnosiocu iste da ih u roku od tri radna dana (od dana utvrđivanja nedostatka prijave) otkloni. Komisija zadržava pravo da evidentira neprihvatljive troškove i iste isključi iz predloga za povraćaj sredstava, ukoliko isti nisu u skladu sa opravdanim troškovima ili pravo da zahtjev odbaci.
Ministarstvo će izvršiti provjeru eventualne kumulacije državne pomoći i dodjele ostalih subvencija po istom osnovu.

Komisija prijave razmatra po redosljedu prispijeća prijava. Ministarstvo zadržava pravo da Javni poziv zaključi i prije roka- 30. novembar 2022.godine dok ukupan iznos prijava ne dostigne limit od 95% ukupnog budžeta programa, o čemu će se objaviti informacija na zvaničnoj web stranici Ministarstva. Prijave čija vrijednost ulazi u procenat iznad 95% ukupne vrijednosti zahtjeva naći će se na rezervnoj listi, shodno redosljedu podnošenja prijava i razmatraće se samo u slučaju da neko od izabranih podnosioca odustane/bude odbijen i to u iznosu koji je preostao budžetom Programa.

Prije donošenja predloga za odlučivanje po prijavi, Komisija za monitoring obavlja obavezan monitoring nabavljene opreme i ostale prateće dokumentacije za realizaciju predmetnih aktivnosti, neposrednim uvidom na lokaciji poslovnih objekata podnosioca prijave.

Isplata bespovratnih sredstava će se vršiti naknadno po principu refundacije, kada je aktivnost u potpunosti realizovana i za koju je dostavljena kompletna dokumentacija o realizaciji, što podrazumijeva da zanatlija vrši kompletnu uplatu iznosa za planiranu

aktivnost, a zatim zahtijeva povraćaj dijela novca od strane Ministarstva, dostavljajući svu potrebnu dokumentaciju, kao i dokaz o već izvršenoj uplati. Odobrena bespovratna sredstva se isplaćuju na žiro-račun korisnika sa kojeg su prethodno isplaćena sredstva dobavljaču za nabavku opreme/vršenje usluge.

Podnosioci prijava će se pisanim putem obavijestiti o odobrenju/odbijanju prijave donošenjem Rješenja o odobrenju/odbijanju prijave.

Za podnosioce prijava, za koje je na osnovu prethodno dostavljene dokumentacije donijeto Rešenje o odobrenju državne pomoći, pristupaju potpisivanju Ugovora o sufinansiranju sa Ministarstvom ekonomskog razvoja, kojim se definišu međusobna prava i obaveze između podnosioca prijave (korisnik) i davaoca državne pomoći.
Korisnik Programa ima zabranu od tri godine, od dana potpisivanja Ugovora o sufinansiranju da otuđi opremu, u skladu sa pravilima državne pomoći.

U cilju bolje vidljivosti i dalje promocije Programa i dodjele subvencija od strane Ministarstva ekonomskog razvoja, svi korisnici državne pomoći su odgovorni za adekvatno promovisanje projektne aktivnosti podržane od Ministarstva. Podržane projektNe aktivnosti treba da budu jasno obilježene da su kofinansirane kroz Program za razvoj i promociju zanatstva, što će biti predmet Ugovora o sufinasiranju potpisanog između Korisnika državne pomoći i Ministarstva ekonomskog razvoja.

Javni poziv u kojem će biti navedeni uslovi i kriterijumi za učešće u Programu će biti otvoren dok se ne plasiraju planirana finansijska sredstva, a najkasnije do 30.11.2022. godine. Prijave nakon isteka navedenog roka neće biti uzete u razmatranje.

Za povraćaj troškova u okviru Programa može se podnijeti zahtjev za aktivnosti koje su realizovane u periodu od raspisivanja Javnog poziva do 30.11.2022. godine.

5.3. Praćenje sprovođenja Programa

Podnosilac prijave za podršku u okviru Programa je u obavezi da, nakon procesa administrativne provjere prijave i ispunjenosti uslova Javnog poziva kao i provjere validnosti obavezne dokumentacije koja dokazuje plaćanje i realizaciju programskih aktivnosti, omogući sprovođenje monitoringa od strane Komisije Ministarstva.

Zanatlija se obavezuje da Ministarstvu omogući namjensku kontrolu trošenja sredstava i uvid u finansijsku dokumentaciju, u periodu od tri godine od dana odobrenja bespovratne podrške. Na kraju svake godine, u periodu od tri godine od dana odobrenja sredstava, zanatlija je u obavezi da Ministarstvu dostavlja izvještaje o efektima korišćenja sredstava finansijske podrške, u skladu sa Tabelom za monitoring, kao i podatke o ključnim efektima učešća na sajmu/manifestaciji, broj uspostavljenih ugovora o saradnji ili razmjeni iskustva/znanja.

Tabela za monitoring:

Naziv privrednog subjekta	Svrha pomoći	Intenzitet pomoći	Instrument pomoći	Indikator ostvarenog efekta

				Proširenje asortimana (broj i %)	Povećanje obima i vrijednosti prometa (%)	Povećanje produktivnosti poslovanja (prihod/broj zaposlenih u %)	Povećanje profitabilnosti poslovanja (neto dobit/ukupan prihod u %)	Poboljšanje plasmana na inostrana tržišta (% povećanja učešća na inostranom tržištu)	Povećanje broja zaposlenih (broj i %)

6. Način izvještavanja i evaluacije

Izvještaj o realizaciji Programa će biti sastavni dio godišnjeg izvještaja o radu Ministarstva, kao i periodičnih izvještaja i informacija koje se pripremaju u cilju praćenja Akcionog plana o unapređenju stanja u oblasti zanatstva.
Evaluacija Programa će se obavljati od strane eksternih konsultanata, u skladu sa dinamikom realizacije dodijeljene podrške i očekivanih efekata implementacije Programa.

7. Akcioni plan za sprovođenje aktivnosti

	Naziv aktivnosti	**Nosilac aktivnosti**	**Rok**	**Budžet**
1.	Raspisivanje Javnog poziva	MER	01.mart – 30. novembar 2022.g.	
2.	Preuzimanje prijavne dokumentacije i stručna pomoć	MER	01. mart -30.novembar 2022.g.	
3.	Podnošenje prijava	Zanatlije	01. mart -30.novembar 2022.g	
4	Dostavljanje dokumentacije kao dokaz o realizovanoj aktivnosti i izvršenim plaćanjima	Zanatlije	01. mart -30.novembar 2022.g	
5.	Razmatranje prijava (administrativna provjera i provjera validnosti dokumentacije o realizaciji)	MER	Prema redosljedu prijema prijava 01. mart -30.novembar 2022.g	
6.	Prikupljanje dokumentacije po službenoj dužnosti	MER	Prema redosljedu prijema prijava 01. mart -30.novembar 2022.g	
7.	Monitoring na licu mjesta podnosioca prijave	MER	Prema redosljedu prijema prijava 01. mart -30.novembar 2022.g	
8.	Donošenje rješenja/odluke o odobravanju/odbijanju prijava	MER	Prema redosljedu prijema prijava 01. mart -30.novembar 2022.g.	
9.	Potpisivanje Ugovora o sufinansiranju sa korisnikom bespovratnih sredstava	MER i zanatlije	Prema redosljedu odobrenja prijava 01. mart -15.decembar 2022.g	
10.	Isplata bespovratnih sredstava	MER	Prema redosljedu odobrenja prijava 01. mart -25.decembar 2022.g	200.000 €

8. Informacija za javnost

U cilju promocije modela podrške Programa, planirano je održavanje sastanaka sa predstavnicima JU Zanatska komora, NVO Zanatsko preduzetnička komora, strukovnim udruženjima na nivou komora što će predstavljati dodatni okvir za upoznavanje sa Programom i mogućnostima korišćenja bespovratne podrške koja je na raspolaganju zanatlijama.

U kontinuitetu, putem sredstava informisanja i medija, od strane Ministarstva će se vršiti aktivnosti promovisanja Programa i pravovremenog informisanja zainteresovane javnosti.